

תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) (תיקון מס' 5), התשס"ט – 2009

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 158 ו-265 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965¹ (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים הפועלים לקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה :

הוספת חלק 1. אחרי חלק ח' בתוספת השניה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), ח' התש"ל-1970² יבוא :

"חלק ח'1"

פרק א': בניין ציבורי חדש

סימן א': פרשנות

הגדרות 8.30 בפרק זה -

"אדם עם מוגבלות" "גוף ציבורי" ו-"הנציב" – כהגדרתם בסעיף 5 לחוק השוויון ;

"בניין קיים" – מקום ציבורי שהוא בניין, שההיתר לבנייתו או לשימוש בו כמקום ציבורי ניתן לפני תחילתו של חלק זה ;

"בית שימוש נגיש" – בית שימוש מטיפוס 1 או 2 לפי ת"י 1918 חלק 3.1 ;

"דרך נגישה" – תוואי חופשי רצוף, המחבר בין החלקים והחללים הנגישים במקום ציבורי חדש ובשטחי החוץ שלו, לרבות אמצעים להתגברות על הפרשי מפלסים, שמתקיימות בהן דרישות חלק זה ;

"חוק השוויון" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998³ ;

"חניון ציבורי" – כהגדרתו בתקנות החניה ;

"יציע" – כמשמעותו בתוספת השלישית ;

"מדור שירותים" – חלק בבניין הכולל שלושה בתי שימוש לפחות שיש להם כניסה משותפת, בין אם מתוכננת חלוקה לאגף לנשים ואגף לגברים ובין אם לאו ;

"מורשה לנגישות מבנים" – מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, כהגדרתו בסעיף 19מא לחוק השוויון ;

"מורשה לנגישות השירות" – כהגדרתו בסעיף 19מא לחוק השוויון ;

"מלתחה" – מקום המשמש להחלפת בגדים ולאכסון חפצים ועשוי לכלול גם

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307 ; התשס"ט, עמ' 89.
² ק"ת התש"ל, עמ' 1841, התשס"ט, עמ' 74, 390.
³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

מקלחות ובתי-שימוש ;

"מלתחה נגישה" – מלתחה המתאימה גם לשימושם של אנשים בכיסאות גלגלים ;

"מעלון אנכי" – משטח הרמה חשמלי המותקן דרך קבע, שמסלול תנועתו בניצב למישור של הרצפה, אשר ממדיו וחומרי הבניה שלו תואמים את הוראות תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.1 ות"י 2252 חלק 1 ;

"מעלית עם פיקוד יעדים" – מעלית שבה קומת היעד נרשמת בתחנה ולא בתא המעלית ;

"מקום חניה נגיש" – מקום חניה המיועד לכלי רכב הנושא תג נכה לפי חוק חניה לנכים, התשנ"ד – 1993⁴ ;

"מקום עבודה" – מקום שנעשית בו עבודה לצרכי-עסק או משלח יד, למעט אותו חלק במקום עבודה שחלות בו הוראות בדבר התאמה אישית לפי פרק ד' לחוק השוויון ;

"ניגוד חזותי" – ניגוד בין שטח מסוים לסביבתו הקרובה, הניתן להבחנה ברורה לעיני אדם מתבונן, בתנאי התאורה הקיימים או המתוכננים, ורשאי הנציב לפרסם הוראות טכניות לעניין הבחנה ברורה לעיני אדם מתבונן ;

"ניגוד מישושי" – ניגודיות בין מרקם פני שטח מסוים למרקם סביבתו הקרובה, הניתן לזיהוי במישוש באמצעות כף רגל נעולה בנעל ובאמצעות מקל נחיה ;

"סימן אזהרה" – משטח המורכב מגבשושיות עגולות, עשויות בחתך טרפזי או מעוגל וקטומות בראשן, בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתן הקרובה, ונועד להזהיר מפני סכנה או שינוי במרחב ;

"סימן מאתר" – סימן מוביל מטיפוס 1 ורוחבו 60 סנטימטרים הנמצא בניצב לכיוון ההליכה ולכל רוחב הדרך, והמיועד להפנות את תשומת ליבו של הולך רגל עם מוגבלות בראיה אל תחילתו של סימן מוביל או אל מתקן המצוי בצמוד או בסמוך ;

"סימן מאתר בתוך בניין" – משטח ברוחב 60 סנטימטרים העשוי בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתו ;

"סימן מוביל" – רצועה, קו מפגש בין שני משטחים, או מרכיב פיזי יציב המצויים על פני שטח המיועד לתנועת הולכי רגל או בצמוד לו, הניתנים לזיהוי על ידי הולך רגל עם מוגבלות בראיה, ומיועדים לסייע לו למצוא את דרכו אל יעדו, והוא אחד מאלה :

(1) **"סימן מוביל מטיפוס 1"** – סימן ברוחב 30 עד 60 סנטימטרים, המורכב מפסים מקבילים המצויים באותו מישור, ומרקם פני השטח שלו עשוי בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לשטח בסביבתו הקרובה ;

(2) **"סימן מוביל מטיפוס 2"** – מפגש, ישר במידת האפשר, בין שני משטחים

⁴ ס"ח התשנ"ד, עמ' 28.

צמודים זה לזה, המצויים בניגוד חזותי וניגוד מישושי זה לזה; ובלבד שמפגש כאמור יהיה באותו מישור ויימשך באופן רציף ממקום אחד במרחב למקום אחר;

(3) **"סימן מוביל מטיפוס 3"** – מרכיב פיזי יציב הנמשך ברציפות לאורך שולי דרך, ובולט מעל פני הדרך, העשוי בניגוד חזותי וניתן להבחנה במישור בכף רגל נעולה ובאמצעות מקל נחיה;

"סמל הנגישות" – סמל הנגישות הבין לאומי כמשמעותו בת"י 1918 חלק 4; **"עמדת מודיעין"** – עמדה פתוחה או סגורה, במקום ציבורי, בה ניתן מידע על השירות הניתן במקום הציבורי, והכוונה לחלקי המקום השונים;

"קומה" – כהגדרתה בתקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), התשנ"ב – 1992⁵ (להלן – תקנות חישוב שטחים);

"רכב גבוה" – רכב בעל מתקן הרמה, כגון מעלון אנכי (אנכון), המאפשר כניסה אל הרכב ויציאה ממנו בישיבה על כסא גלגלים;

"רשות ציבורית" – כהגדרתה בסעיף 19א לחוק השוויון;

"שטח" – שטח למטרה עיקרית כמשמעותו בתקנה 9 לתקנות חישוב שטחים;

"ת"י 1918 חלק 1" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 1- נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות⁶;

"ת"י 1918 חלק 2" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 2- נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין⁷;

"ת"י 1918 חלק 3.1" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.1- נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין – דרישות בסיסיות⁸;

"ת"י 1918 חלק 3.2" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.2- נגישות הסביבה הבנויה: דרישות משלימות לשימושים ספציפיים⁹;

"ת"י 1918 חלק 4" – תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 4- נגישות הסביבה הבנויה, תקשורת¹⁰;

"ת"י 2252 חלק 1" – תקן ישראלי ת"י 2252 חלק 1 - משטחי-הרמה חשמליים למוגבלי תנועה – כללי בטיחות, מידות ופעולה תפקודית: מעלונים אנכיים¹¹;

"ת"י 2481 חלק 70" – תקן ישראלי ת"י 2418 חלק 70 - מעליות: דרישות בטיחות לבניה ולהתקנה – התאמות מיוחדות לנגישות אנשים לרבות אנשים בעלי מוגבלות¹²;

"ת"י 2279" – תקן ישראלי ת"י 2279¹³ התנגדות להחלקה של משטחי הליכה קיימים ושל חומרים המיועדים למשטחי הליכה;

⁵ ק"ת התשנ"ב, עמ' 798.

⁶ י"פ התשנ"ט, עמ' 1535.

⁷ י"פ התשס"ב, עמ' 585.

⁸ י"פ התשס"ז, עמ' 8.

⁹ י"פ התשס"ט, עמ' 1895.

¹⁰ י"פ התשס"ב, עמ' 585.

¹¹ י"פ התשס"ב, עמ' 807.

¹² י"פ התשס"ד, עמ' 3757.

"תקנות החניה" – תקנות התכנון והבניה (התקנת מקומות חניה) התשמ"ג – 1983¹⁴;

"תקנות חישוב שטחים" – תקנות התכנון והבניה (חישוב שטחים ואחוזי בניה בתכניות ובהיתרים), התשנ"ב – 1992¹⁵.

- 8.31 **מקום ציבורי חדש** "מקום ציבורי חדש" – מקום ציבורי כמפורט בתוספת הראשונה לחוק השוויון.
- 8.32 **בניין עם ייעוד מעורב** בבניין ציבורי שהוא מקום ציבורי חדש המיועד ליותר משימוש אחד, והשימושים בו מופרדים אחד מן האחר, יחולו הוראות חלק זה על כל חלק מן הבניין לפי שימוש.
- 8.33 **בניין ציבורי אחר** בבניין או חלק מבניין המשמש למטרות ציבוריות שונות מן המפורט בתוספת הראשונה לחוק השוויון, יחולו ההוראות חלק זה בהתאם למטרות השימוש הדומות להם ביותר מבין המטרות והשימושים המפורטים בתוספת כאמור, לדעת מהנדס הוועדה המקומית, לאחר התייעצות עם מורשה לנגישות מבנים.

סימן ב': בניין ציבורי חדש (כללי)

8.40 **היתר לבניין ציבורי חדש** היתר לבניין ציבורי חדש, אישור או תעודת גמר לפי העניין (בחלק זה – היתר), יינתן רק אם מולאו התנאים המפורטים בחלק זה.

8.41 (א) **תוספת לבניין ציבורי** היתר להקמת תוספת לבניין קיים (להלן – תוספת), יינתן רק אם התקיימו תנאים אלה:

- (1) בכל חלקי התוספת ימולאו התנאים המפורטים בחלק זה;
 - (2) בבניין קיים נעשו במועדן ההתאמות הנדרשות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון.
- (ב) לא הגיע עדיין המועד הקבוע כאמור בהוראות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון עד למועד מתן ההיתר לתוספת, ימולאו התנאים המפורטים בחלק זה ביחס לתוספת בלבד; ואולם, כאשר היקף התוספת המבוקשת עולה על 30% מהשטח העיקרי של המבנה הקיים, כמשמעותו בתקנות חישוב שטחים, יכלול היתר הבניה אף את ביצוע ההתאמות הנדרשות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון.
- (ג) מהנדס הוועדה המקומית רשאי להורות על ביצוע התאמות נגישות בבניין קיים, ככל שהתאמות אלה נדרשות לצורך התוספת המבוקשת, וזאת לפי היקף העבודה ופרק הזמן שנותר על פי הוראות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון.

¹³ י"פ התשס"ו, עמ' 2324.

¹⁴ ק"ת התשמ"ג, עמ' 1737.

¹⁵ ק"ת התשנ"ב עמ' 798.

(ד) על אף האמור בפרט משנה (א), לבקשת מבקש ההיתר, ניתן לבצע את התאמות הנגישות הנדרשות לבניין הקיים, כולן או חלקן, בבניין הקיים או בתחום התוספת המבוקשת.

(ה) בבקשה להיתר לתוספת לבניין קיים ניתן, על אף האמור בפרט משנה (א), להיסמך על התאמות הנגישות בבניין הקיים, כולן או חלקן, ובלבד שמתקיימים תנאים אלה:

(1) התוספת האמורה מהווה מבחינה תפקודית חלק בלתי נפרד מהבניין הקיים;

(2) דרך נגישה, שהיא הדרך העיקרית ככל הניתן, מחברת את התוספת לבניין הקיים;

(3) התאמות הנגישות בבניין הקיים, המיועדות עבור התוספת יהיו לפי חלק זה;

(4) התאמות הנגישות בבניין הקיים ובתוספת גם יחד, מספקות את סך כל הדרישות לפי חלק זה לגבי התוספת.

8.42 התאמות נגישות בזמן ביצוע עבודות שיפוץ
בבקשה להיתר לתוספת לבניין קיים ובבקשה להיתר לביצוע עבודות שיפוץ בבניין ציבורי חדש, אשר עבודות הבניה יבוצעו בהן בד בבד עם מתן השירות, תובטח נגישות חלופית בתקופת ביצוע עבודות הבניה, כפי שיקבע על ידי מהנדס הוועדה, בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים.

8.43 שינויים במהלך בנייה
הוראות חלק זה לא יחולו על היתר שניתן לשינויים במהלך בנייה של בניין ציבורי אשר אין בהם תוספת שטחי בניה העולה על 30 מטרים רבועים, והיתר לבנייתם ניתן לפני תחילתו של חלק זה; ובתנאי שהבניין עומד בדרישות חלק ח' בתוספת זו;

8.44 התאמות נוספות בבניין המיועד לאנשים עם מוגבלות
בבקשה להיתר לבניין ציבורי חדש המיועד כולו או חלקו לאנשים עם מוגבלות, ייבדק הצורך בקיום התאמות נגישות נוספות על הקבוע בחלק זה.

8.45 עיגול תוצאת חישוב
מספר שהוא תוצאת חישוב אחוזים לפי תקנות אלה, יעוגל למספר השלם הקרוב, ומחצית תעוגל למספר השלם הנמוך ממנו.

סימן ג': דרך נגישה

8.50 דרך נגישה לבניין ציבורי (א) בבניין ציבורי חדש יהיו דרכים נגישות בתחום מגרש.

(ב) דרכים כאמור יתחילו ממקום החיבור למדרכה או לשביל ציבורי הגובלים במגרש כפי שמתואר במפת איתור העבודה כנדרש בתקנה 5(ב)(2).

(ג) בדרך נגישה לבניין ציבורי יתקיימו דרישות אלה:

(1) דרך נגישה, אחת לפחות בתחום המגרש, שהיא הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, או בסמוך לה ככל הניתן, תוביל אל כניסות נגישות של בניין ציבורי, מתחנה לאיסוף נוסעים ולהורדתם, ואזורי העלאת נוסעים כמשמעותם בת"י 1918 חלק 2, ככל שאלה מצויים בתחום המגרש, וכן ממדרכה או משביל ציבורי הגובלים במגרש;

(2) דרך נגישה בתחום המגרש, שהיא הדרך העיקרית שמיועדת לשימוש הציבור, או בסמוך לה ככל הניתן, תוביל ממקום חניה נגיש אל כניסה נגישה;

(3) היו מספר דרכים אל בניין ציבורי שחלקן אינן נגישות, יהיה שלט הכוונה אל הדרך הנגישה ועליו סמל הנגישות; שלט הכוונה יוצב ליד מקום חניה נגיש, בכניסה הנגישה למגרש או לבניין, ובמקומות שבהם מתפצלות מספר דרכים מדרך נגישה.

(ד) בכל דרך המשמשת את הציבור, שרוחבה גדול מ-130 סנטימטרים ולגבי גרם מדרגות גם אם רוחבו קטן מ-130 סנטימטרים, יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 1, בסעיף ה' ה' במכשולים בדרך, וחלק 2 בסעיפים הדנים במשטחי אזהרה במדרגות, וכן הסעיפים הדנים במבנה, גימור והתקנה של בתי אחיזה, ולמעט הסעיף ה' ה' במשטחי אזהרה בכבש.

מתוכנן קשר פיזי בין בניינים שונים לשימוש הציבור, שבמסגרתו מתאפשרת גישה בין הבניינים, בין במפלס הקרקע ובין בקומה אחרת, יהיה הקשר באמצעות דרך נגישה. (א) 8.51 קשר פיזי בין בניינים

(ב) מתוכננות מספר דרכים המקשרות בין קומות שונות של בניינים שונים, תהיה מחצית מהן לפחות דרכים נגישות.

דרך נגישה תוביל מכניסה נגישה של הבניין אל שטחי-החוץ שלו ככל שאלה נועדו לשימוש הציבור, לשירותו או למקום עבודה. (א) 8.52 דרך נגישה אל חוץ הבניין

(ב) בדרך נגישה בשטחי חוץ של מקום ציבורי חדש יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 1, בסעיף ה' ה' בפני הדרך ובמכשולים בדרך, ובחלק 2, בסעיפים הדנים בפני הדרך, רוחב הדרך, שיפוע הדרך, כבש, מדרכות, משטחי-אזהרה במדרגות, וכן בסעיפים הדנים במבנה, גימור והתקנה של בתי-אחיזה, ולמעט הסעיף ה' ה' במשטחי-אזהרה בכבש.

(ג) על אף האמור בת"י 1918 חלק 2 בסעיף ה' ה' ב' בשולי דרך נגישה, דרך נגישה ברוחב 250 סנטימטרים לפחות, פטורה מהגנת שוליים בהתקיים התנאים הבאים:

(1) הפרש הגובה בין מפלס פני הדרך והמשטח הסמוך לו אינו עולה על 20 סנטימטרים;

- (2) שולי הדרך או המשטח כולו מאובחנים מן המשטח הסמוך להם בניגוד חזותי.
- 8.53 מעבר בין מקומות בשטחי חוץ המעבר בין מקומות שונים בשטחי חוץ, המשמשים את הציבור, יהיה בדרך נגישה, וככל הניתן באותו המפלס.
- 8.54 הפרשי גבהים ושיפועים בדרך נגישה מחוץ לבניין היו הפרשי גובה בדרך הנגישה מחוץ לבניין, יחולו הוראות אלה:
- (1) שיפוע הדרך הנגישה לא יעלה על 8 אחוזים; עלה שיפוע הדרך הנגישה על 5 אחוזים תהיה הדרך באמצעות כבש כמשמעותו בת"י 1918 חלק 2;
- (2) היה הפרש הגובה בין משטחי רצפה צמודים בין 1.5 ל-300 סנטימטרים, ולא הוסדרה עליה באמצעות שיפוע שאינו עולה על 5 אחוזים, יותקן אחד מאלה: כבש, גשר או מעלית; אולם במקום בו קיים הפרש גובה של עד 150 סנטימטרים ולא ניתן להתקין כבש, ניתן להתקין מעלון אנכי, ובלבד שניתן לכך אישור מורשה נגישות מבנים.
- (3) עלה הפרש הגובה בין פני מדרכה למפלס הכניסה הנגישה על 300 סנטימטרים תותקן מעלית.
- (4) בשטחי-חוץ שנמצא בהם הפרש גובה בין משטחי רצפה נגישים סמוכים, ינהגו לפי ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדרך בשיפוע הדרך בתחום גבולות נכס.
- 8.55 (א) הכניסה העיקרית לבניין, המיועדת לשימוש הציבור, תהיה כניסה נגישה.
(ב) בכניסה נגישה לבניין יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדרך בכניסה נגישה, למעט הסעיף הדרך בבניין שיש בו כניסות אחדות, וכן דרישות חלק 3.1 בסעיפים הדנים במשטח ניגוב ובסף בפתח.
- 8.56 בניין ובו כניסות לא נגישות היו בבניין ציבורי כניסות או יציאות המיועדות לשימוש הציבור שאינן נגישות לפי תקנות אלה, יימצאו בהן שלטים המכוונים אל הכניסות או היציאות הנגישות לפי ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדרך במקומות הדורשים שילוט.
- 8.57 (א) בניין ציבורי שבו מספר כניסות המשמשות את הציבור, באגפים שונים של הבניין, תהיה בכל אגף כניסה נגישה אחת לפחות.
(ב) בבניין שבו יותר מכניסה אחת המשמשת את הציבור באותו אגף, מרחק ההליכה מחוץ למבנה בין כניסה שאינה נגישה לבין כניסה נגישה באותו אגף, לא יעלה על 50 מטרים.
- 8.58 דרך נגישה בתוך הבניין דרך נגישה בתוך הבניין לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדרך בדרך נגישה וחלק 3.1 בסעיפים הדנים בדרכים נגישות לרבות פרוזדורים ומעברים, תוביל -

- (א) מהכניסה העיקרית לבניין המיועדת לשימוש הציבור לכל החלקים בתוך הבניין שיינתן בהם שירות ציבורי או שנועדו לשימוש ציבורי, ואל הכניסות לחדרים או אולמות במקומות עבודה.
- (ב) מכניסה נגישה לכל חלקי הבניין אשר יש לציבור מעבר אליהם ולכל חלקי הבניין אשר יש בהם מקומות עבודה.
- 8.59 מעבר בין מקומות בקומה בתוך בניין
- מעבר בין מקומות שונים המיועדים לשימוש הציבור או למקום עבודה באותה קומה בבניין ציבורי חדש, יהיה בדרך נגישה וככל הניתן באותו מפלס.
- 8.60 הפרשי גובה במפלסי רצפה בדרך נגישה בתוך בניין
- בדרך נגישה בתוך בניין יחולו על הפרשי גובה במפלסי רצפה, הצמודים זה לזה, הוראות פרט 3.1.2.7 בחלק ג' והוראות אלה:
- (1) היה הפרש משטחי-הרצפה גדול מ-1.5 סנטימטרים ולא יותר מ-150 סנטימטרים, יותקן אחד מאלה: מעלית, מעלון אנכי או כבש לפי דרישות חלק ג' בתוספת זו ות"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדין בכבש;
- (2) במקום שהפרש הגובה בו בין משטחי רצפה צמודים עולה על 150 סנטימטרים, אך קטן מ-250 סנטימטרים, תותקן מעלית ויכול שיותקן מעלון אנכי במקום מעלית;
- (3) במקום שהפרש הגובה בו בין משטחי רצפה צמודים עולה על 250 סנטימטרים, תותקן מעלית.
- 8.61 מרווח אופקי בין משטחי-הליכה בדרך נגישה
- מרווח אופקי בדרך נגישה, העשוי בניצב לכיוון התנועה, יהיה לפי ת"י 1918 חלק 1, בסעיף הדין בפני הדרך; הוראות אלה יחולו גם על מרווח במעבר על פני מסילות של כנף דלת נגררת.
- 8.62 דלתות ושערים בדרך נגישה
- (א) דלתות ושערים, לאורך דרכים נגישות ובכניסה לחללים נגישים, יתאימו לנדרש בתקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 3.1. ובהתאם לחלק ג' בתוספת זו.
- (ב) בפתחי דלתות יהיה גובה הסף לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.1.
- (ג) בדלת חד אגפית, הסוגרת על מקום שנדרשת בו פרטיות, כגון: בית שימוש נגיש, מקלחת ומלתחה, יימצאו אמצעי-עזר לסגירתה לפי ת"י 1918 חלק 3.1, ות"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין בתא מקלחת סגור (טיפוס 2).
- (ד) בדלת לפתיחה אוטומטית יותקן אמצעי בקרה שימנע את הגפתה כל עוד נמצא אדם או חיית שירות או מקל נחיה בתחום המסלול שלה.
- (ה) בבניין אשר דלתו אינה ניתנת לפתיחה חופשית מבחוץ, ומתוכנתת בו מערכת קשר פנים (אינטרקום), תהיה המערכת לפי ת"י 1918 חלק 4.

<p>בנוסף על האמור בפרטים 8.57 ו-8.58 לעניין מתקן ספורט, למעט מבנים מורמים במתקני ספורט, המשמשים לשיפוט, יחולו הוראות אלה:</p>	<p>8.63 דרך נגישה וכניסות נגישות במתקן ספורט</p>
<p>(1) דרך נגישה, אחת לפחות, תוביל אל כל כניסה נגישה למתקן ספורט ומן הכניסה אל מקומות הישיבה המיוחדים ואל בית שימוש נגיש;</p>	
<p>(2) דרך נגישה אחת לפחות המיועדת לספורטאים תוביל אל משטח הפעילות הספורטיבית, אל בית שימוש נגיש, אל מקלחת נגישה, אל מלתחה נגישה ואל תאי-הלבשה נגשים; אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מחובת ביצוע דרך נגישה כאמור בפסקה (1).</p>	
<p>(3) היו במקום מספר משטחי משחק מאותו הסוג, תוביל דרך נגישה אל משטח משחק אחד מכל סוג, ולא פחות מ-50% ממספר המשטחים מאותו סוג ממדרכה או משביל או מכניסה נגישה אל מתקן הספורט.</p>	
<p>(4) במתקן ספורט אשר הותקנו בו דרכים נגישות כאמור בפסקאות (1) ו-(2) אין חובה כי דרך נגישה תחבר בין הדרכים הנגישות האמורות בפסקאות אלה.</p>	
<p>דרך נגישה רציפה תוביל ממקום חניה נגיש למקומות בבית סוהר ובבית מעצר שמותרת אליהם גישה לציבור, לרבות לאזורי המתנה, אזורים למפגש עם מבקרים ועם עורכי-דין, ולבית שימוש נגיש למבקרים.</p>	<p>8.64 דרך נגישה בבית סוהר ובית מעצר</p>
<p>(א) בפרט זה – "במה" – כהגדרתה בפרט 3.9.1.1 בתוספת זו ולרבות כל משטח מוגבה כהגדרתו באותו פרט שגובהו 45 סנטימטרים לפחות מפני הרצפה או הקרקע הסמוכים אליו.</p>	<p>8.65 דרך נגישה אל במה ומשטח מוגבה</p>
<p>(ב) בבמה יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיפים הדנים בנגישות לבמה ולמשטח מוגבה, וכן הוראות אלה –</p>	
<p>שולי משטח מוגבה שאינו מיועד למופעים, וגובהו קטן מ-45 סנטימטרים יסומנו בפס ברוחב 10 סנטימטרים לפחות, ובניגוד חזותי למשטח המוגבה; ויכול שמשטח מוגבה כאמור יהיה כולו בניגוד חזותי לסביבתו.</p>	
<p>(ג) במהלך מדרגות אל במה המכיל מדרגה אחת או שתיים בלבד, יותקן בית אחיזה בצד אחד.</p>	
<p>על אף האמור בסעיף זה, בבניין המיועד לבית כנסת, יחולו הוראות אלה:</p>	<p>8.66 דרך נגישה בבית כנסת</p>
<p>(1) בית כנסת שעזרת הנשים בו נמצאת במפלס שונה ממפלס אולם התפילה, יכול שתהיה אליה דרך נגישה שלא מתוך הבניין;</p>	

(2) בית כנסת שעזרת הנשים בו מצויה במפלס גבוה מ-150 סנטימטרים ממפלס אולם התפילה, פטור מהתקנת דרך נגישה אל עזרת הנשים, אם הותקנו במפלס אולם התפילה מקומות ישיבה מיוחדים עבור נשים המתנייעות בכסא גלגלים, יחד עם מקומות ישיבה רגילים עבור נשים, בסך כולל של 10 אחוזים לפחות ממקומות הישיבה לנשים באולם, ולא פחות משני מקומות ישיבה מיוחדים ;

(3) בבית כנסת שהפרשי הגובה בין משטחי רצפה צמודים בו עולה על 150 סנטימטרים, ניתן להתקין כבש כתחליף לאמצעי מכני המופעל בחשמל.

סימן ד': אמצעים לאיתור, אזהרה והכוונה

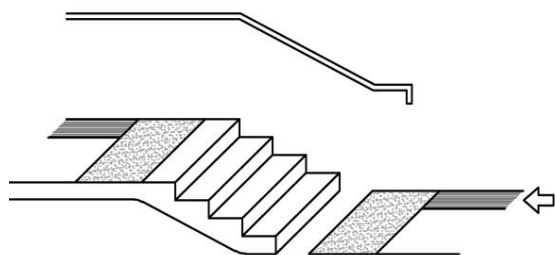
8.70 בניין ציבורי שנדרש בו סימן מוביל לכניסה העיקרית לבניין (א) אל בניין המיועד לתפוסה העולה על 500 בני אדם, יהיה סימן מוביל מהכניסה למגרש ועד לכניסה העיקרית לבניין ולכל כניסה בבניין המשרתת 200 בני אדם לפחות; במקום שבו נדרש סימן מאתר כאמור בהוראות לפי סעיף 19 לט(ד) לחוק השוויון, יתחיל הסימן המוביל בכניסה למגרש בסמוך לסימן המאתר.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), יהיה סימן מוביל מהכניסה למגרש לכל כניסה עיקרית בבניין אשר ישמש, כולו או מקצתו, למתן שירות שיוחד לאנשים עם מוגבלות וכן לכל כניסה עיקרית בלשכות רווחה, במוסד לביטוח לאומי, ומתנס"ים.

8.71 סימן מוביל בדרך (א) סימן מוביל יהיה בתחום הדרך העיקרית שבה עושה הציבור שימוש או בצמוד לה; תחילתו תהיה בקו המגע בין המדרכה הגובלת במגרש והקרובה לכניסה הראשית לבניין, באותו כיוון שמגיע ממנו רוב הציבור לבניין, במסלול הקצר ביותר האפשרי אל הכניסה לבניין.

(ב) סימן מוביל יכול שיהיה בצד אחד של דרך או משני צדיה ולא ייחשב כחלק ממידת הרוחב שלה.

(ג) סימן מוביל בדרך מחוץ לבניין שיש בה מדרגות, יסתיים בקרבת בית האחיזה של המדרגות, וימשיך מן המדרגה האחרונה ועד לכניסה לבניין כמתואר בתרשים 8.71 (ג).



תרשים 8.71(ג)

8.72 גימור פני שטח של סימן מוביל מטיפוס 1 או סימן מוביל מטיפוס 2 יהיה עמום (matt) ולא מבריק; הנציב רשאי לפרסם הוראות טכניות לביצוע פרט משנה זה.

8.73 שינוי כיוון של סימן מוביל (א) בסימן מוביל מטיפוס 2 יהיה, ככל הניתן, גימור שטח כאמור בפרט משנה (א) ברוחב של 30 סנטימטרים לפחות, בצד קו המפגש עם המשטחים המרכיבים את הסימן המוביל.

8.74 סימן מוביל מטיפוס 1 או מטיפוס 2 משנה כיוון, יחולו הוראות אלה:

(1) סימן מוביל יהיה ככל הניתן בקו ישר, אך אפשר שבדרך מעוקלת הוא יהיה במקביל לציר הדרך;

(2) שינוי כיוון בסימן מוביל לא יהיה בזווית גדולה מזווית ישרה הנמדדת מציר ההליכה;

(3) בפניה בזווית ישרה ובצומת של סימנים מובילים יהיה משטח מישושי שמרקמו שונה ממרקם הסימן המוביל, מידותיו 60/60 סנטימטרים ומרכזו במרכז הפניה;

8.74 סימן מוביל בדרך רחבה מחוץ לבניין, המובילה אל הכניסה הראשית, שרוחבה עולה על 3 מטרים, יהיה סימן מוביל מטיפוס 1 או 2 ויחולו בו הוראות מיוחדות אלה:

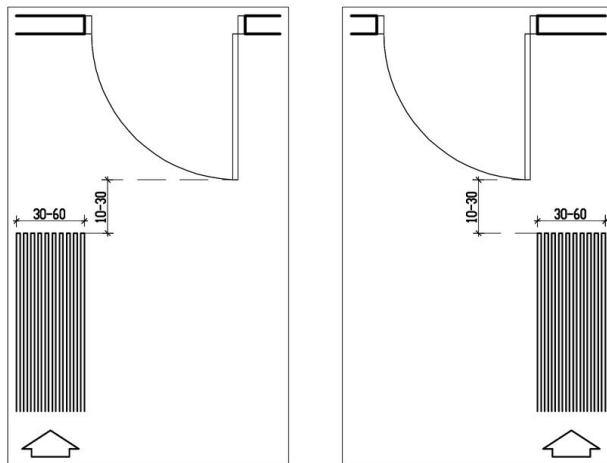
(1) סימן מוביל מטיפוס 1 יהיה ברוחב של 55-66 סנטימטרים;

(2) בסימן מוביל מטיפוס 2 יהיה גימור פני השטח כאמור בפרט 8.72 ברוחב 55 עד 66 סנטימטרים לפחות מכל צד של קו המפגש בין משטחים המרכיבים את הסימן המוביל.

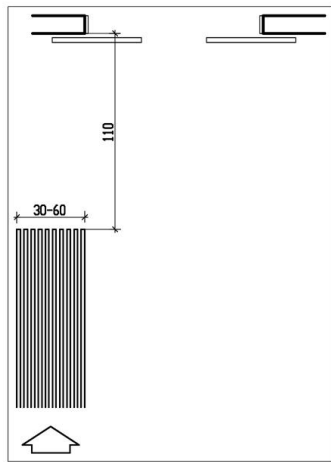
(ב) בנוסף על האמור בפרט 8.70, בסימן מוביל ברחבה המובילה אל כניסה המשמשת את הציבור ואיננה הכניסה הראשית לבניין, יחולו הוראות פרט משנה (א), הסימן המוביל יתחיל באותו מקום ברחבה שממנו מגיע רוב הציבור לבניין, במסלול הקצר ביותר האפשרי, ויוביל עד לפתח הכניסה וממנו אל מעלית המצויה במפלס הכניסה.

סימן מוביל אל כניסה לבניין יסתיים במרחק 110 סנטימטרים לפני דלת הזזה אופקית או אנכית מול אחת ממזוזות הדלת, ובמרחק 10 עד 30 סנטימטרים מקצה אגף דלת סובבת כאשר היא פתוחה בניצב לפתח, כמתואר בתרשים 8.75.

8.75 סיום סימן מוביל מחוץ לבניין



א. סיום סימן מוביל לפני דלת סובבת



ב. סיום סימן מוביל לפני דלת הזזה אופקית או אנכית

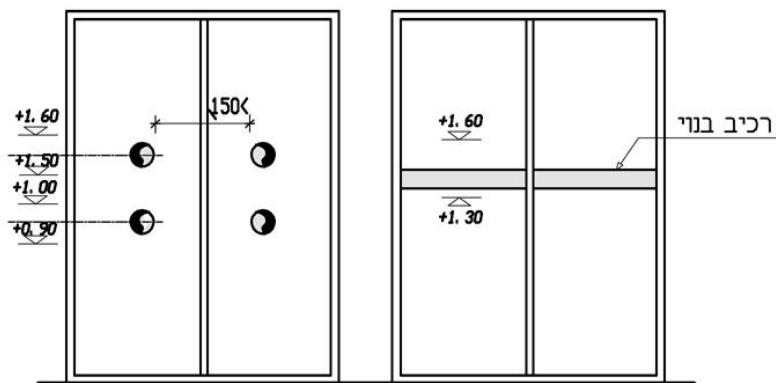
תרשים 8.75

(א) לפני מעבר חציה ומדרגות שבתחום מגרש, יהיה סימן אזהרה.

8.76 סימן אזהרה מחוץ לבניין

(ב) במקום שלא קיימת בו מערכת המפיקה אותות שמע המתריעה מפני דלת מסתובבת ודלת מבוקרת כניסה כמשמעותה בפרט 3.2.1.20, יהיה במרחק של 110 סנטימטרים לפני דלתות כאמור, סימן אזהרה שאורכו כרוחב הפתח ורוחבו 60 סנטימטרים; הנציב רשאי לפרסם הוראות טכניות לעניין מערכת המפיקה אותות שמע כאמור.

- סימן מאתר בתחום מגרש יהיה בצמוד לתחילתו של סימן מוביל, אם מצוי בסמוך לו, ליד מעבר חציה וליד מקום להעלאת נוסעים והורדתם. 8.77 סימן מאתר מחוץ לבניין
- (א) סימן מוביל בתוך בניין יהיה מטיפוס 2 או 3 ויהיה בהמשך של סימן מוביל אל הבניין. 8.78 סימן מוביל וסימן מאתר בתוך בניין
- (ב) סימן מוביל בתוך בניין יתחיל בכניסה לבניין ויוביל ממנה לעמדת המודיעין בבניין, וממנה עד לסימן המאתר הסמוך למעלית המרכזית שבמפלס הכניסה הראשית; אין בבניין מעלית או עמדת מודיעין, יסתיים הסימן המוביל לפני הכניסה הראשית לבניין.
- (ג) בכל הקומות, יהיה לרוחב הדרך שברחבת המעלית, סימן מאתר בתוך בניין שאחד מקצותיו יגיע אל אחד לפחות מהתקני הפיקוד בתחנת המעלית שמובילה לכל הקומות; אין בבניין מעלית שמובילה לכל הקומות, יגיע סימן מאתר בתוך בניין אל התקני פיקוד בתחנת שתי מעליות לפחות, ובלבד שתתאפשר גישה לכל אחת מן הקומות המשמשות את הציבור.
- 8.79 סימון דלתות, מחיצות וקירות שקופים
בחלקי בניין המשמשים את הציבור, יסומנו דלתות, מחיצות וקירות שקופים, לרבות חלונות ראוה, בסימון לפי ת"י 1918 חלק 4, בסעיף ה' בדלתות וקירות שקופים ויחולו עליו גם הוראות אלה, כמתואר בתרשים 8.79:
- (1) הסימון יהיה משני גוונים בניגוד חזותי ובשטח דומה, ממוקמים זה בתוך זה או זה לצד זה;
- (2) הסימון יהיה בגובה שבין 150 ל-160 סנטימטרים, ובגובה שבין 90 ל-100 סנטימטרים;
- (3) המרחק האופקי בין הסימונים האמורים בפרט זה, לא יעלה על 150 סנטימטרים;
- (4) על אף האמור בת"י 1918 חלק 4, סימון כאמור בפרט זה, יכול שיהיה מרכיב בנוי או אביזר פרזול, בצבע בולט לעין, המחלק את הדלת, המחיצה או הקיר השקוף בטווח גובה 130 עד 160 סנטימטרים מרצפתם.
- (5) בכנף דלת שקופה יחולו הוראות פרט 8.80.



8.79 תרשים

על כנף דלת העשויה חומר שקוף ומשולבת בקיר שקוף, בחלק בניין המשמש את הציבור, יהיה בקצה הנפתח ועל הקיר שהיא משולבת בו, לאורך קו המגע ביניהם, סימון שיאפשר להבחין בין שולי אגף הדלת לקיר השקוף, ויחולו עליו הוראות אלה:

8.80 סימון דלת שקופה בקיר שקוף

(1) הסימון יהיה פסים אנכיים שרוחב כל אחד מהם 5 סנטימטרים לפחות, באורך 50 סנטימטרים לפחות ומיקומו, בטווח גובה שבין 100 ל-160 סנטימטרים לפחות, מעל פני הרצפה;

(2) כל פס יורכב משני גוונים בניגוד חזותי התופסים, כל אחד, שטח דומה.

בדלת הזזה דו אגפית העשויה חומר שקוף, בחלק בניין המשמש את הציבור, יהיו סימנים כאמור בפרט 8.80 על שני האגפים, בקו המגע ביניהם.

8.81 סימון דלת הזזה דו אגפית ושקופה

בשולי כנף דלת מסתובבת יהיו סימנים כאמור בפרט 8.80.

8.82 סימון דלת מסתובבת

סימן ה': תאורה

בתאורה בדרך נגישה, ובאזור המתנה לקבלת שירות ציבורי בבניין ציבורי, יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 4, בסעיף ה' בתאורה, למעט הסעיפים הדנים בתכנון תאורה בתוך בניינים בתקן ישראלי ת"י 8995¹⁶.

8.90 תאורה בציבורי חדש

תאורה בתחום המגרש, בדרך אל בניין ציבורי, תהיה רציפה וממקור אור שאינו מסנוור, ותמנע הארה ישירה מגופי תאורה לעיני בני אדם בתוך הבניין.

8.91 תאורה בדרך אל בניין ציבורי

סימן ו': שילוט

¹⁶ י"פ התשס"ז, עמ' 2500

8.100 שילוט הכוונה
בבניין ציבורי יימצאו שלטי הכוונה כפי שנקבע בהוראות לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון, לרבות במקומות אלה :

- (1) במבואה של בניין ציבורי או בכניסה ראשית יימצאו שלטי הכוונה אל מעלית ואל בתי השימוש ;
- (2) בבניין ציבורי, בסמוך לכל מקום כניסה של כלי רכב למגרש, יימצאו שלטי הכוונה אל מקום חניה נגיש ;
- (3) במקום חניה נגיש יהיו שלטים לפי תקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדין במקומות חניה נגישים ;
- (4) בסמוך לכל פתח יציאה של הולכי-רגל או כלי-רכב מחניה אל הרחוב או לבניין ציבורי, יימצאו שלטי הכוונה להולך הרגל ולנהג, בדבר המקום שאליו מובילה אותה היציאה ;
- (5) ברחבי מפלס של חניון תת-קרקעי יימצאו שלטים המפנים אל המעליות או אל אמצעי התגברות אחר על הפרשי-גובה, המובילים ליציאות מאותו מפלס ;
- (6) בכניסה לחניה תת קרקעית ימצא שלט בדבר גובה הכניסה והמעבר החופשי לרכב מתקרת החניון.

סימן ז': מקומות חניה

- 8.110 הקצאת מקומות חניה נגישים
- (א) במקום חניה של בניין ציבורי, בחניון ציבורי ובמקום חניה במקומות עבודה, יוקצו מקומות חניה נגישים לרכב רגיל ולרכב גבוה כאמור בפרט משנה (ה) (בסימן זה – הטבלה).
 - (ב) נקבעו בתכנית מקומות חניה במספר פחות מן האמור בתקנות החניה, יחושב מספר מקומות החניה הנגישים, על פי מקומות החניה הנדרשים בתקנות החניה.
 - (ג) נקבעו בתכנית מקומות חניה במספר גדול מהנדרש בתקנות החניה, יחושב מספר מקומות החניה הנגישים מסך כל המקומות המתוכננים, לפי האמור בטור א' בטבלה.
 - (ד) חניה נגישה תהיה לפי ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדין בחניות נגישות, למעט ההוראות לעניין מספר מקומות החניה.

(ה) מספר מקומות החניה הנדרשים :

טור ב'			טור א'
מספר מזערי של מקומות חניה נגישים			מספר מקומות חניה הנדרשים על פי התוספת לתקנות החניה
לרכב גבוה	לרכב רגיל	סה"כ	
1	--	1	10-4
1	1	2	25-11
1	2	3	50 – 26
1	2	3	75 – 51
2	2	4	100 – 76
2	3	5	150 – 101
2	4	6	200 – 151
3	4	7	300 – 201
3	5	8	400 – 301
3	6	9	500- 401
מקום חניה נגיש אחד לפחות לרכב גבוה יוקצה לכל 6 או חלק מ-6 מקומות חניה נגישים נוספים			1000-501
			יותר מ-1000
			9 + 2% מכלל מקומות החניה מעל 500
			19 + 1% מכלל מקומות החניה מעל 1000

- 8.111 מיקום מקומות חניה נגישים בחניון ציבורי ימוקמו מקומות החניה הנגישים קרוב, ככל האפשר, לכניסה נגישה לבניין או למעלית או ליציאה אל המקומות הציבוריים שהחניון משרת, לפי העניין.
- 8.112 חניה בבניין עם מספר כניסות נגישות, שליד כל אחת מהן מתוכננים מקומות חניה, ימוקמו מקומות חניה נגישים קרוב, ככל האפשר, לכל כניסה נגישה.
- 8.113 גישה חופשית למקום חניה נגיש במקום חניה נגיש הצמוד למדרכה, שביל או רחבה, לא יותקן כל מתקן העלול להפריע לשימוש בחניה הנגישה או לחסום דרך גישה אל החניה הנגישה וממנה, לרבות ביציאה ובכניסה לרכב עם מתקן הרמה.
- 8.114 מקומות חניה נגישים בבניין המיועד לאכסון על אף האמור בתקנות החניה, בבניין ציבורי חדש הנועד לשמש לאכסון שלא למגורי קבע, לא יפחת מספרם של מקומות החניה הנגישים ממספר יחידות האכסון המיוחדות כמשמעותן בסימן י"א, ולא פחות ממקום חניה נגיש אחד.

<p>על אף האמור בתקנות החניה, בבניין ציבורי חדש הנועד לשמש מקום להתקהלות שמותקנים בו מקומות ישיבה מקובעים, לא יפחת מספרם של מקומות החניה הנגישים ממספר מקומות הישיבה המיוחדים כמשמעותם בסימן י"ג.</p>	<p>8.115 מקומות חניה נגישים בבניין המיועד לשמש מקום להתקהלות</p>
<p>בחניון ציבורי שמקומות החניה בו ערוכים על מיסעה משופעת, יחולו הוראות אלה:</p>	<p>8.116 חניה עם מיסעה משופעת</p>
<p>(1) מקומות החניה הנגישים יהיו בחלקי החניון האופקיים, ובתנאי שהמרחק אל המעלית או הכניסה הנגישה לא יעלה על 60 מטרים;</p> <p>(2) לא קיימים מקומות חניה אופקיים במרחק כאמור בפסקה (1), יהיו מקומות החניה הנגישים בשיפוע שלא יעלה על 5 אחוזים בכל כיוון.</p>	
<p>הוועדה המקומית, בהתייעצות עם מורשה לנגישות מבנים, רשאית, מטעמים של תכנון או הנדסה, להתיר הקמת מקומות חניה נגישים הנדרשים לפי סימן זה שלא בתחום המגרש, ובלבד שהמקום החלופי מספק נגישות טובה יותר ומקום החניה נמצא במרחק שאינו עולה על 60 מטרים מכניסה נגישה.</p>	<p>8.117 הקמת מקומות חניה נגישים שלא בתחום המגרש</p>
<p>סימן ח' : מעלית ומעלון</p>	
<p>(א) מעלית לשימוש הציבור תהיה מטיפוס 2 לפחות לפי ת"י 2481 חלק 70, ות"י 1918 חלק 3.1, ויתקיימו בה הוראות ת"י 2481 חלק 70 בסעיפים 5 עד 7.</p>	<p>8.120 מעלית לשימוש הציבור</p>
<p>(ב) השילוט ומערכת התקשורת במעלית לשימוש הציבור יהיו לפי המפורט בת"י 1918 חלק 4 בסעיף ה' ה' בשילוט הכוונה אל המעלית.</p>	
<p>(ג) מספר הקומה יצוין על משקוף המעלית לפי ת"י 1918 חלק 3.1.</p>	
<p>(ד) ליד כל לחיץ בלוח הפיקוד או עליו, תרשם משמעותו בכתב ברייל שהתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף ה' ה' בכתב ברייל.</p>	
<p>בבניין ציבורי שבו שירות שיוחד לאנשים עם מוגבלות, יותקן בתא מעלית מטיפוס 3 לוח פיקוד נוסף בקיר צד הכניסה לתא, מצד שמאל ביחס לאדם הנכנס למעלית; קווי האמצע של הלחיצים העליונים בלוח הפיקוד הנוסף ימצאו בגובה 160 סנטימטרים וקווי האמצע של הלחיצים התחתונים לא יהיו נמוכים מ- 120 סנטימטרים.</p>	<p>8.121 מעלית בבניין שיוחד לאנשים עם מוגבלות</p>
<p>מרחק ההליכה האופקי באותו מפלס, מכל דלת כניסה המשמשת את הציבור, אל מעלית לשימוש הציבור, לא יעלה על 100 מטרים.</p>	<p>8.122 מרחק הליכה למעלית</p>
<p>בבניין ציבורי חדש שהפרשי הגבהים והשיפועים בו מחייבים התקנת מעלית כאמור בפרט 8.60, ושטחו עולה על 5,000 מטרים רבועים, יותקנו בדרך הנגישה שתי מעליות לפחות לשימוש הציבור.</p>	<p>8.123 התקנת שתי מעליות בבניין</p>

מעלית עם פיקוד 8.124 על מעלית עם פיקוד יעדים יחולו בנוסף להוראות פרט 8.120 (א) הוראות אלה : יעדים

(1) באחד לפחות מהתקני הפיקוד להפעלת המעלית, בכל קומה, יהיה לחיץ עם סמל הנגישות הבין לאומי שיתקיימו בו דרישות טבלה 2 לת"י 2481 חלק 70.

(2) מערך האותות החזותיים והקוליים הנדרשים יופעלו באופן אוטומטי בהפעלת הלחיץ עם סמל הנגישות הבין לאומי האמור בפסקה (1)
3) באחד לפחות מהתקני הפיקוד להפעלת המעלית, בכל קומה, יתקיימו הוראות אלה :

(א) התקן הפיקוד יהיה מסוג לוח מקשים ;

(ב) לוח המקשים יימצא בסמוך לפתח אחת המעליות ויובחן בבירור מכיוון ההגעה המתוכנן של רוב הקהל במפלס שמצויות בו המעליות ;

(ג) תתאפשר גישה צדית אל לוח המקשים, לפי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בטווח הגעה לצד ;

(ד) השורה העליונה של לוח המקשים תהיה בגובה 140 סנטימטרים מפני הרצפה ;

(ה) הסימנים האמורים בפרט 8.78 יובילו להתקן הפיקוד האמור בפרט זה.

8.125 **מצגת הפעלה של מעלית עם פיקוד יעדים**
בקומת הכניסה הראשית של בניין ציבורי חדש אשר הותקנה בו מעלית עם פיקוד יעדים, יימצא בקרבת המעליות, באופן שניתן לזיהוי, שלט שעליו הסברים ואיורים או מסך שתוקרן עליו מצגת חזותית וקולית כפי שייקבע בהוראות לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון.

8.126 **מעלון אנכי**
מעלון אנכי יהיה לפי ת"י 1918 חלק 3.1.

סימן ט': מדרגות, מדרגות נעות ומסועי לכת

8.130 **מדרגות** (א) במדרגות של בניין ציבורי חדש בשטחי פנים הבניין וחוף הבניין, יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 2 או חלק 3.1, בהתאמה, לעניין מבנה, גימור והתקנה של בית אחיזה וסימן אזהרה למדרגות.

(ב) לא יינתן היתר למהלך מדרגות הכולל רומים פתוחים.

8.131 **מדרגות נעות ומסועי לכת** (א) אין בהתקנת מדרגות נעות ומסועי לכת כדי להחליף התקנת מעלית, מעלון או כבש, במקום שהתקנתם נדרשת על פי חלק זה.

(ב) במדרגות נעות ומסועי לכת יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 3.1 והוראות אלה :

- (1) אמצעי האזהרה בראש מהלך המדרגות הנעות ובתחתיתו, ובקצוות מסוע לכת יהיו בניגוד חזותי למדרך שסביבם;
- (2) אמצעי האזהרה בקצה כל שלח של מדרגות נעות יהיה בניגוד חזותי למדרגה.

סימן י': מתקני תברואה

- 8.140 בתי-שימוש נגישים (א) בכל בניין ציבורי יהיו בתי שימוש נגישים אשר יימנו בכלל מספר בתי השימוש הנדרשים בהל"ת; היו במקום בתי שימוש מעבר לנדרש בהל"ת, יחולו גם עליהם הוראות סימן זה.
- 8.141 בית שימוש נגיש יתאים לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1, ויכול שיהיה מיועד הן לנשים והן לגברים. (ב)
- 8.141 בית-שימוש מיוחד מטיפוס 2 בכל בניין ציבורי חדש שתפוסתו עולה על 1,000 איש, לרבות באגף של בית חולים, במרפאה אזורית, באגף של מוסד לילדים עם מוגבלות, במוסדות לאנשים עם מוגבלות, בית נתיבות של נמל ים או נמל תעופה, מסוף יבשתי ותחנת רכבת מרכזית, יהיה לפחות אחד מבתי-השימוש הנגישים בית שימוש נגיש מטיפוס 2, לפי ת"י 1918 חלק 3.1.
- 8.142 מספר בתי שימוש נגישים (א) בבניין שנדרש בו בית שימוש אחד לפי הל"ת, יהיה זה בית שימוש נגיש.
- (ב) בבניין שנדרשים בו שני בתי שימוש לפי הל"ת, אחד לנשים ואחד לגברים, יהיה אחד מהם לפחות בית שימוש נגיש.
- (ג) בכל מדור שירותים יהיה בית שימוש נגיש אחד לפחות אשר ישמש לשני המינים או שני בתי שימוש נגישים שהאחד מיועד לנשים והאחר לגברים.
- 8.143 בתי-שימוש נגישים במקומות מיוחדים על אף האמור בפרטים 8.141 ו-8.142, שני בתי-שימוש נגישים לפחות המשמשים את שני המינים, או שני בתי שימוש נגישים לנשים ושני בתי שימוש נגישים לגברים, יהיו במקומות אלה:
- (1) מועדון לקשישים או מועדון לאנשים עם מוגבלויות, שתפוסתו עולה על 30 איש;
- (2) מוסדות בריאות, בכל קומה ששטחה העיקרי עולה על 1,000 מטרים רבועים;
- (3) מרכז מסחרי ששטחו העיקרי עולה על 2,000 מטרים רבועים.
- 8.144 בית שימוש נגיש המיועד לנשים וגברים כאחד (א) על אף האמור בפרטים 8.141 ו-8.142, בבית חולים, מרפאה מרכזית, קניון, תיאטרון, בית קולנוע, אצטדיון, אתר בריכת שחיה וחוץ רחצה יהיה בית שימוש נגיש אחד לפחות המיועד גם לנשים וגם לגברים.

(ב) בבית חולים יימצא בית השימוש האמור בכל קומה שבה מתוכננים בתי שימוש המיועדים לשימוש הציבור.

(ג) בתי השימוש האמורים בפרט זה באים במניין בתי השימוש הנגישים הנדרשים בחלק זה.

הקבועות התברואיות בבית השימוש הנגיש והאבזרים לסוגיהם, מיקומם ומידותיהם, יהיו לפי דרישות ת"י 1918 חלק 3.1 ;

8.145 קבועות תברואיות בבית שימוש נגיש

(א) בית שימוש נגיש יהיה בכל קומה המיועדת לשימושים שנדרשים בהם בתי שימוש לפי הל"ת.

8.146 מיקום בתי שימוש נגישים

(ב) לא קיים או מתוכנן בית שימוש נגיש כאמור בפרט משנה (א), לא יעלה המרחק מפתח הכניסה הראשית של כל אגף בבניין אל דלת הכניסה לבית השימוש הנגיש בקומה אחרת, על 60 מטרים.

(ג) על אף האמור בפרטי משנה (א) ו-(ב), בתי-שימוש נגישים במתקן ספורט יהיו בקרבת מקומות הישיבה המיוחדים, במרחק שלא יעלה על 75 מטרים מהם ; אין באמור בפרט משנה זה, כדי לגרוע מחובת התקנת בתי שימוש נגישים לספורטאים.

(ד) מדידת המרחק על פי פרט זה יהיה לאורך תנועה אופקית בלבד בדרך נגישה.

(א) 8.147 בתי-שימוש נגישים במקומות להתקהלות

במקומות להתקהלות יהיה מספר בתי השימוש הנגישים על פי מספר מקומות הישיבה המיוחדים וכמפורט בטבלה להלן :

מספר מקומות הישיבה המיוחדים	בתי שימוש נגישים
12-0	לפי האמור בפרט 8.146
24-13	3 שמתוכם 1 משותף לשני המינים
40-25	4 שמתוכם 1 משותף לשני המינים
60-41	5 שמתוכם 2 משותפים לשני המינים
מ-61 ומעלה	5 ועוד 1 לכל 20 מקומות מיוחדים נוספים מעל 61.

(ב) במקומות להתקהלות, שהמושבים בהם אינם קבועים, יחושב מספר בתי-השימוש הנגישים על בסיס מקומות הישיבה המיוחדים הנגזרים מחישובי התפוסה, בהתאמה לטבלה שבפרט משנה (א).

בתי שימוש נגישים ימצאו בבית קולנוע, תיאטרון, אתר בריכת שחיה, בית חולים ומרפאה מרכזית, המצויים בבניין שבו שימושים מעורבים, אף אם קיימים בתי שימוש נגישים במקומות אחרים באותו בניין או קומה מחוץ לתחום של כל אחד מן האמורים לעיל.	8.148	בתי-שימוש נגישים בבניין שבו שימושים מעורבים
בכל מקום שמותקנת בו משתנה, תותקן המשתנה לפי הדרישות והכמות שנקבעו בת"י 1918 חלק 3.1.	8.149	משתנות
בבניין או חלק מבניין שבו מלתחות, בתי- שימוש, תאי הלבשה ומקלחות, תבוצע התאמת נגישות הכוללת עמדת הלבשה נגישה, מקלחת נגישה ובית שימוש נגישה לפי פרטים 8.140, 8.154, ו-8.156, ולחלופין תא משולב לפי פרט 8.157.	8.150	מלתחה, תא הלבשה ומקלחת
אל חלל מלתחה תוביל דרך נגישה ותקשר בינו לבין החלקים האחרים המשמשים באותו הקשר לרבות בתי-שימוש, מקלחות ועמדות הלבשה.	8.151	דרך נגישה למלתחה
מראה ומתלים בחלל מלתחה יותקנו לפי הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיפים הדנים במראה במלתחה ובמתלים במלתחה; המתלים יהיו בניגוד חזותי לסביבתם.	8.152	מראה ומתלים במלתחה
עמדת הלבשה נגישה אחת לפחות תהיה במלתחת נשים ואחת במלתחת גברים.	8.153	עמדת הלבשה נגישה
עמדת הלבשה נגישה יכולה שתהיה בתא שירותים מטיפוס 2 לפי ת"י 1918 חלק 3.1 ובלבד שהיא כוללת גם מקלחת.	8.154	עמדת הלבשה בתא שירותים
בעמדת הלבשה נגישה יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדן בעמדת הלבשה.	8.155	מבנה עמדת הלבשה נגישה
בבניין שיש בו תאי מקלחת ציבורית, יהיה לפחות תא מקלחת נגיש אחד לנשים ואחד לגברים אשר יתקיימו בו דרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדן בתא מקלחת נגיש.	8.156	תא מקלחת נגיש
(א) תא משולב יהיה מטיפוס 1 או מטיפוס 2 בהתאם לדרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדן בתא משולב.	8.157	תא משולב הכולל מקלחת, אסלה, כיור ומיטה או ספסל
(ב) תא משולב מטיפוס 2, יהיה באתר בריכת שחיה לשימוש הציבורי, חוף רחצה, ספא, מקווה טהרה, מקום המשמש לפעילות ספורט של אנשים עם מוגבלות, מוסד חינוך לתלמידים עם מוגבלות ובכל בניין שיש בו שירות ציבורי עיקרי או נלווה של רחצה.		
שילוט מכוון אל בית שימוש נגיש, תא מלתחה נגיש, תא מקלחת נגישה ואל תא משולב מטיפוס 1 או מטיפוס 2 יותקן כפי שייקבע בהוראות לפי סעיף 19יב לחוק השוויון.	8.158	שילוט
בבניין המשמש מקווה טהרה יחולו הוראות אלה:	8.159 (א)	מקווה טהרה נגיש

- (1) דרך נגישה תוביל מהמקלחת הנגישה אל בור הטבילה; על הקירות בדרך כאמור יותקן מאחז יד בגובה 90 עד 95 סנטימטרים מפני הרצפה;
- (2) במבואה יתקיימו הדרישות לסיבוב מלא בכסא גלגלים בנוכחות רהיטים, לפי ת"י 1918 חלק 1;
- (3) תותקן בו מקלחת נגישה אחת לפי פרט 8.156, ובית שימוש נגיש מטיפוס 1 לפי ת"י 1918 חלק 3.1; ואולם אפשר שבתא אחד יתוכננו בית שימוש נגיש ומקלחת נגישה, ובלבד שיתקיימו בו דרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בסיבוב;
- (4) בצד בור הטבילה תהיה רחבת התארגנות במידות 150/150 סנטימטרים או 130/170 סנטימטרים לפחות;
- (5) על אף האמור בפסקה (4), במקווה טהרה ששטח הבניה הכולל שלו קטן מ-95 מטרים רבועים לא תידרש רחבת התארגנות ליד בור הטבילה אך תובטח פרטיות המשתמש בו בתחום המעבר מחדר הרחצה הנגיש עד לבור הטבילה;
- (6) משטחי התפקוד, מיקום קבועות תברואיות ומאחזי יד יהיו לפי ת"י 1918 חלק 3.1;
- (7) למשטח הרצפה סביב בור הטבילה, במקלחת ובדרך הנגישה מהמקלחת ועד לבור הטבילה תהיה התנגדות להחלקה לפי ת"י 2279;
- (8) הפרשי גובה בין משטחי רצפה צמודים מותרים רק במקום שהם נדרשים בו מטעמי הלכה ודת;
- (9) במקלחת נגישה וליד בור הטבילה תהיה הכנה למתקן הרמה המאפשר להכניס אדם עם מוגבלות פיזית לתוך המים ולהוציאו החוצה מהם; מתקן ההרמה יהיה לפי הוראות שיותקנו לפי סעיף 19 ל חוק השוויון ויכלול מסילה המותקנת על התקרה אשר תמשך מחדר הרחצה עד לבור הטבילה או מנוף רצפתי; אפשר שבמתקן ההרמה יעשה שימוש במנשאים.
- (ב) על אף האמור בפרט משנה (א) –

- (1) אפשר שרוחב פרוזדור יהיה פחות מ-130 סנטימטרים, ובלבד שיתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדן ברוחב פרוזדורים ומעברים הקטן מ-130 סנטימטרים;
- (2) במשטח תפקוד כללי לא נדרשת שמירת שטח קיר חופשי ברוחב 30 סנטימטרים לפחות מעבר למזוזה הדלת שבצד המנועול.

סימן יא': יחידות אכסון

הגדרות 8.180 בסימן זה –

”יחידת אכסון” – חדר לינה, או מערכת חדרים הכוללת חדר לינה, חדר שירותים ורחצה, בין שחדר השירותים והרחצה צמוד לחדר או למערכת החדרים ובין שהוא במקום אחר, לרבות בבית מעצר ובבית סוהר; ”יחידת אכסון מיוחדת” – יחידת אכסון המתאימה לאדם עם מוגבלות בניידות;

”יחידת אכסון מקושרת” – יחידת אכסון מיוחדת המחוברת אל יחידת אכסון סמוכה על ידי דלת מקשרת שיתאפשר בה מעבר על פי ת”י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדן במידות משטח תפקוד;

8.181 **מקום אכסון שלא למגורים** יחידות אכסון מיוחדות יהיו בבניין ציבורי המשמש לאכסון, לרבות בבית סוהר ובית מעצר, מעון לסטודנטים, מעון לתלמידים, מעון לעובדים ובכל מקום המספק שירותי אכסון או לינה לתקופות קצובות.

8.182 **מספר יחידות אכסון מיוחדות** מספר יחידות האכסון המיוחדות, בבניין ציבורי לאכסון לא יפחת מהמפורט להלן:

טור א'	טור ב'
סך כל יחידות האכסון בבניין ציבורי	מספר מזערי של יחידות האכסון המיוחדות
25-6	1
75-26	2
100-76	3
150-101	4
מ- 151 ומעלה- לכל 50 יחידות נוספות	1 שמתוכן יחידה אחת מקושרת
מ- 301 ומעלה- לכל 75 יחידות נוספות	2 שמתוכן יחידה אחת מקושרת

8.183 **יחידות אכסון מיוחדות בבית אבות** על אף האמור בפרט 8.182 ומבלי לגרוע מהוראות פרט 8.44, בבית אבות ובכל מקום בו ניתנים שירותי לינה לטווח ארוך לאנשים זקנים עצמאיים, יהיה שיעור יחידות האכסון המיוחדות לפחות 10 אחוזים מסך כל יחידות האכסון בבניין.

8.184 **יחידת אכסון מיוחדת בסוויטה** בבניין לאכסון שאינו בניין מגורים שהותקנו בו שלוש סוויטות לפחות, תהיה יחידה אחת מסוג זה יחידת אכסון מיוחדת.

8.185 **מיקום יחידת אכסון מיוחדת** במקום שמוקנת מעלית יהיו יחידות האכסון המיוחדות בקרבה יחסית אל המעלית.

8.186 **מבנה יחידת האכסון המיוחדת** (א) הגישה והכניסה אל יחידת אכסון מיוחדת יהיו לפי דרישות, ת”י 1918 חלק 3.1 בסעיפים הדנים בדרך נגישה וברוחב פרוזדורים ומעברים.

- (ב) בכל מקום ביחידת אכסון מיוחדת יימצא שטח לסיבוב לפי לדרישות ת"י 1918 חלק 1, ומכל שטח כאמור יתאפשר לאדם עם מוגבלות המתנייע בכסא גלגלים, להגיע למרכיבים השימושיים ביחידה המיוחדת, לרבות חדר רחצה ומרפסת, חרף קיומם של רהיטים.
- (א) 8.187 **חדר רחצה ביחידת אכסון מיוחדת**
 דלת חדר הרחצה של יחידת האכסון המיוחדת תיפתח החוצה, אולם יכולה שתיפתח פנימה, אם יימצא בתא מרחב לסיבוב מלא בכסא גלגלים, מחוץ לתחום תנועת כנף הדלת, לפי דרישות ת"י 1918 חלק 1.
- (ב) ניתן להתקין דלת הזזה, על מסילה קבועה במשקוף העליון, ובלבד שיישמר מעבר ברוחב 80 סנטימטרים לפחות בין מזוזת הדלת לבין פאת הדלת; ידיות הדלת תהיינה באורך 12 סנטימטרים לפחות ובצורת האות "כ".
- (ג) בדלת חד אגפית הסוגרת על מקום שנדרשת בו פרטיות, יימצאו אמצעי-עזר לסגירתה, לפי ת"י 1918 חלק 3.1.
- (ד) בחדר רחצה של יחידת אכסון מיוחדת יהיו לפחות אסלה, כיור רחצה ומקלחת אשר יותקנו לפי ת"י 1918, חלק 3.2 ואפשר שתהיה גם אמבטיה אשר תותקן לפי פרט 8.188.
- (ה) כל קבועות השרברבות על אבזריהן, למעט האמבטיה, יותקנו כך שיהיה מולם משטח תפקוד בקוטר מעגל של 150 סנטימטרים לפחות, ממפלס הרצפה ועד גובה 70 סנטימטרים מעל הרצפה.
- (ו) משטח הרחצה ינוקז בשיפוע שלא יעלה על 1.5 אחוזים.
- (ז) פני משטח הרחצה והרצפה יהיו מחומר בעל מקדם התנגדות להחלקה המתאים לתנאי השימוש הצפויים בהתאם לת"י 2279.
- 8.188 **אמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת**
 אמבטיה ביחידת אכסון מיוחדת תהיה לפי דרישות אלה:
- (1) מידותיה של האמבטיה יהיו 70/160 סנטימטרים לפחות וגובה מישור הפנים שלה 45 עד 50 סנטימטרים מעל הרצפה;
- (2) בראש האמבטיה יותקן משטח אופקי באורך 60 סנטימטרים לכל רוחבה ובגובה פני האמבטיה או שיותקן משטח שרוחבו 25 סנטימטרים (להלן – המשטח) לפחות לאורך הדופן הארוכה של האמבטיה ובגובה פני האמבטיה; המשטח יאפשר מעבר מכסא גלגלים, העומד בצמוד ובמקביל לאמבטיה, אליו ובחזרה;

(3) ברז האמבטיה יותקן במרכז הקיר הצמוד ובמקביל לאורך האמבטיה, בגובה שאינו עולה על 80 סנטימטרים מפני הרצפה; הברז יהיה מסוג ברז עירוב להתקנה נסתרת, בעל ידית מנוף, הכולל בורר מסוג "4 דרך"; בנוסף יותקן מקלח יד עם צינור גמיש שאורכו 150 סנטימטרים לפחות; נקודת תלייה אחת לפחות של מקלח היד תהיה בגובה שאינו עולה על 80 סנטימטרים.

בקירות הצמודים לאמבטיה יותקנו מאחזי יד לפי ההוראות המפורטות להלן, ויכול שיהיו מאחזי יד פריקים, ובלבד שיאוחסנו ביחידת האכסון המיוחדת:

8.189 מאחזי יד באמבטיה
ביחידת אכסון
מיוחדת

(1) בקיר המקביל לרוחב האמבטיה, בצמוד למשטח המתואר בפרט 8.188 (2), יותקן מאחזי יד אופקי באורך 50 סנטימטרים לפחות; פני החלק האופקי יהיו בגובה 72 עד 82 סנטימטרים מפני הרצפה; המאחז הפריק יעמוד לאחר התקנתו בדרישות ת"י 1918, חלק 3.2;

(2) בקיר הצמוד לאורך האמבטיה יותקן מאחזי יד אלכסוני באורך 120 סנטימטרים; קצהו העליון יהיה בראש האמבטיה, בגובה 70 סנטימטרים מהרצפה, וקצהו התחתון יהיה בגובה 5 סנטימטרים מעל דופן האמבטיה.

במקלחת ביחידת אכסון מיוחדת יחולו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 וכן הוראות אלה:

8.190 מקלחת ביחידת
אכסון מיוחדת

(1) הייתה המקלחת פתוחה, יכול שרצפת אגן הניקוז תהיה חלק מהמרחב החופשי הנדרש לסיבוב מלא בכסא גלגלים בהתאם לת"י 1918 חלק 1;

(2) תוחמה המקלחת במחיצות קשיחות, יחולו הוראות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדן בתא מקלחת סגור (טיפוס 2).

בקירות הצמודים למקלחת יותקנו מאחזי יד על-פי הוראות ת"י 1918 חלק 3.2, וניתן שיהיו מאחזי יד פריקים ובלבד שיאוחסנו ביחידת האכסון המיוחדת; מאחזי יד פריק יעמוד לאחר התקנתו בדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן במאחזי יד.

8.191 מאחזי יד במקלחת
ביחידת אכסון מיוחדת

אסלה ואופן התקנתה יתאימו לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן באסלה, אולם גובה פני האסלה לא יעלה על 42 סנטימטרים מפני הרצפה; ביחידת האכסון המיוחדת ימצא מושב אסלה מוגבה כפי שיקבע בהוראות לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון.

8.192 אסלה ביחידת אכסון
מיוחדת

כיור רחצה ואופן התקנתו יתאימו לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1 בסעיף הדן בכיור בתא שירותים נגיש למעט סעיפי משנה ב' ו-ג' הדנים במיקומו, ובסעיף הדן בכיור במשטח.

8.193 כיור רחצה ביחידת
אכסון מיוחדת

התקנת אבזרי עזר בחדר רחצה תתאים לדרישות ת"י 1918 חלק 3.1. בסעיף הדר באבזרים.	8.194	אבזרים נוספים ביחידת אכסון מיוחדת
על אף האמור בפרט 8.182, יחידת אכסון אחת לפחות בכל אגף כליאה בבית סוהר ובבית מעצר תהיה עם חדר רחצה נגיש לפי פרטים 8.187 ו-8.190 עד 8.194.	(א) 8.195	יחידת אכסון מיוחדת בבית סוהר ובבית מעצר

(ב) דרך נגישה רציפה תוביל מיחידת אכסון מיוחדת אל כל המקומות בבית הסוהר ובבית מעצר שניתן בהם שירות לאסיר, לרבות חדר אוכל, מרפאה, מועדון, מקום מפגש עם עורך דין ועם מבקרים וחצר טיולים.

סימן יב': בתי עלמין

בבניין חדש בבית עלמין ובכל חלקה חדשה, לגבי אותה חלקה בלבד, בבית עלמין קיים, יחולו הוראות אלה:	8.200	בית עלמין
---	-------	-----------

(1) דרך נגישה רציפה תוביל ממקום חניה נגיש אל מקום להתקהלות שבו נערכים טקסים, אל בית שימוש נגיש, משרד, מקום קבורה ואל כל בניין אחר בתחום בית העלמין שניתן בו שירות לציבור בקשר לקבורה או לטקסים הקשורים אליה, לרבות בית לוויית; בבית קברות מוסלמי תוביל דרך נגישה גם ממקום רחיצת הגופה עד למקום הקבורה;

(2) רוחבה של דרך נגישה לא יפחת מ-130 סנטימטרים;

(3) בבית עלמין שהקבורה בו בכוכים בקיר, תוביל דרך נגישה רציפה שתחילתה באחד המקומות שבפסקה (1) עד לחזית כל יחידת קבר; לאורך חזית קיר הכוכים תישאר דרך נגישה כך שאדם היושב בכסא גלגלים הנע בדרך כאמור יכול להגיע לחזית מצבה ולהניח נר זיכרון דולק במקום שיועד לכך;

(4) בבית עלמין שהקבורה בו היא קבורת שדה, יחולו הוראות שייקבעו לפי סעיף 19ט לחוק השוויון, בשינויים המחויבים;

(5) בבתי שימוש בתחום בית עלמין יהיה תא אחד לפחות בית שימוש נגיש מטיפוס 1 או 2 לפי ת"י 1918 חלק 3.1.

(* ק"ת התשס"ח, עמ' 1407.

סימן יג': מקומות להתקהלות

בבניין להתקהלות שמותקנים בו מקומות ישיבה מקובעים, יותקנו מקומות ישיבה מיוחדים לאנשים בכיסאות גלגלים לפי הוראות ת"י 1918, חלק 3.2, בסעיף הדר בסידורי ישיבה במקומות להתקהלות ולהתכנסות, וכן הוראות אלה:	8.210	מקומות ישיבה מיוחדים
---	-------	-------------------------

(1) מספר מקומות הישיבה המיוחדים, המיועדים לאנשים עם מוגבלות המתנייעים בכסא גלגלים, מתוך מקומות הישיבה המפורטים בטור א' להלן יהיה כמפורט בטור ב' לצדו ובכפוף לדרישות הנוספות שבטור ג' לצדם:

טור א'	טור ב'	טור ג'
סך כל מקומות הישיבה במקום להתקהלות	מספר מקומות הישיבה המיוחדים לא יפחת מ-:	דרישות נוספות
עד 600	1 לכל 150 מקומות ישיבה ולא פחות מ-2 מקומות	
601 - 3000	4 ועוד 1% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-600	לפחות מחצית המקומות המיוחדים הנוספים, מעל ל-600 יהיו פנויים דרך קבע
3001 - 10,000	28 ועוד 0.5% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-3000	כל המקומות המותאמים הנוספים מעבר ל-600 יהיו פנויים דרך קבע
יותר מ-10,000	63 ובנוסף 0.25% מסך כל מקומות הישיבה הנוספים מעל ל-10,000	כל המקומות המותאמים הנוספים מעבר ל-600 יהיו פנויים דרך קבע

(2) ניתן להציב מושבים זמניים או פריקים במקום ישיבה מיוחד שאינו מקום החייב להיות פנוי דרך קבע; אולם במקום ישיבה מיוחד החייב להיות פנוי דרך קבע ניתן יהיה להציב מושב זמני או פריק לשימוש אדם עם מוגבלות, שיתקיימו בו הוראות ת"י 1918, חלק 3.2 בסעיף הדן במושבים מותאמים;

(3) במתקן ספורט כהגדרתו בפרק ט' לחלק ג' בתוספת זו, יהיו מקומות הישיבה המיוחדים לאורך הצלעות הארוכות של המגרש;

(4) על אף האמור בטבלה שבפסקה (1), לא יידרש מקום ישיבה מיוחד שלישי במתקן ספורט שמתוכננים בו עד 600 מקומות.

תשתית למערכת עזר לשמיעה על פי הוראות שייקבעו לפי סעיף 19 יב לחוק השוויון, תוכן במקומות אלה: מערכת עזר לשמיעה 8.211

(1) אולם קולנוע, אולם תיאטרון, אמפיתיאטרון, אולם אירועים, אולם ספורט ואצטדיון, אולם הרצאות, אולם כנסים וכל מקום אחר המיועד שייעשה בו, דרך קבע, שימוש באמצעי הגברת קול;

(2) בית משפט, בית דין ובית דין צבאי.

- 8.212 מעלית במתקן ספורט מיוחד
במתקן ספורט המכיל 500 מקומות ישיבה מקובעים לפחות, העשוי לשמש לפעילות של ספורטאי המתנייע בכסא גלגלים מיוחד לענף הספורט, יהיה רוחב פתח מעלית המשמשת אמצעי נגישות מהמגרש אל בית שימוש נגיש, אל מקלחת נגישה ואל מלתחה נגישה, 110 סנטימטרים לפחות.
- 8.213 בית שימוש ומלתחה המיועדים לספורטאים
במתקן ספורט המכיל מעל 500 מקומות ישיבה מקובעים לפחות, יהיה רוחב פתח מלתחה ותא בית שימוש נגיש, המיועדים לספורטאים שהם אנשים עם מוגבלות, 110 סנטימטרים לפחות.

סימן יד': מתקנים נוספים

- 8.220 טלפון ציבורי
טלפון ציבורי יותקן לפי הוראות ת"י 1918 חלק 4.
- 8.221 מקום לאיסוף דואר
במתקן לאיסוף דואר יהיה מספר תאי-הדואר הנגישים בשיעור 5 אחוזים לפחות מסך כל התאים; דרך נגישה תוביל אל התאים הנגישים, השטח החופשי לפנייהם יהיה 150/150 או 130/170 סנטימטרים לפחות וטווחי ההגעה אליהם יתאימו לדרישות ת"י 1918 חלק 1 בסעיפים הדנים בטווח הגעה לחזית ובטווח הגעה לצד, לפי העניין.
- 8.222 אמצעי הפעלה
אמצעי הפעלה המיועדים לשימוש הציבור לרבות מפסקים, כפתורים, לחצנים ומתגים, יעמדו בדרישות ת"י 1918 חלק 1.
- 8.223 מערכות התרעה ואזעקה
מתקנים להתרעה שיוקנו בבניין ציבורי יהיו לפי דרישות ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדין במערכות ההתרעה למעט הסעיף הדין במיקום מכשיר האיתות החזותי.
- 8.224 מתקן לשתיית מים
מתוכנן מתקן לשתיית מים, תהיה התקנתו לפי הל"ת ולפי ת"י 1918 חלק 3.1; מתוכננים מספר מתקנים לשתייה באותה קומה, יתקיימו באחד מהם לפחות הדרישות האמורות.
- 8.225 עמדת שירות
עמדת שירות בנויה תעמוד בדרישות ת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף הדין בעמדת שירות נגישה.

סימן טו': פטור ודרישות מופחתות

- 8.230 סייג לתחלת פטור ודרישות מופחתות
פטור או דרישות מופחתות לפי סימן זה, למעט סעיף 1158(ה)(1)(א) ו-(ב) לחוק, לא יחול על-

- (1) מקום ציבורי המשמש רשות ציבורית;
- (2) חובה שחלה לפי תקנות אלה, ערב תחילתו של חלק זה;
- (3) מקום ציבורי שעתיד להינתן בו שירות בריאות ממלכתי לפי סימן ו' בחוק השוויון;
- (4) בניין ציבורי ששימושו העיקרי הוא לאנשים עם מוגבלות.

<p>על אף האמור בחלק זה, יהיו פטורים ממילוי התנאים המפורטים בו בניינים אלה:</p>	8.231	<p>פטור במקרים מיוחדים</p>
<p>(1) בניין או חלק מבניין שאינו משמש לשהייה של אנשים בתוכו, ויעודו הוא שירות בלבד למטרות אחזקה, אחסנה וניטור;</p>		
<p>(2) בניין או חלק מבניין הנועד לשמירה על בטיחות ובטחון, לרבות עמדות תצפית, עמדות שמירה המיועדים לכוחות שמירה, בטחון והצלה לרבות סוכת מציל;</p>		
<p>(3) אתר או בניין לאכסון שלא למגורים, הכולל פחות מ-6 יחידות אכסון קיימות וחדשות;</p>		
<p>(4) משרד, מרפאה, מספרה וכל מקום אחר המשמש בעלי מקצוע חופשי, והמהווה חלק מדירת מגורים על פי היתר כדין, ובלבד שדירת המגורים איננה חלק מבניין מגורים שיש לגביו חובה של התאמת נגישות;</p>		
<p>(5) יציע ששטחו קטן מ-250 מטרים רבועים ואשר השימוש בו זהה לשימוש בקומה העיקרית או במפלס העיקרי;</p>		
<p>(6) תוספת ששטחה קטן מ-500 מטרים רבועים לבניין ציבורי קיים אשר שטחו גדול מ-3,000 מטרים רבועים, ובלבד שהיא מיועדת לשימוש פנימי לעובדי המקום ולא לקהל הרחב;</p>		
<p>(7) מבנה זמני או ארעי באתר בניה או בשטח של מפעל, למעט אם הוא משמש למסחר או שיווק.</p>		
<p>מקום עבודה שבו פחות מ-6 עובדים, שאינו מקום בו ניתן שירות ציבורי, יהיה פטור מהתאמות הנגישות המפורטות בסימנים ג', ז', ח' ו-י' לחלק זה.</p>	8.232	<p>דרישות מופחתות למקום עבודה</p>
<p>על אף האמור בסימן ג' בפרק זה, יהיו פטורים מהתקנת דרך נגישה בניינים אלה:</p>	8.233	<p>פטור מהתקנת דרך נגישה</p>
<p>(1) בניין, או חלק מבניין שבו כניסה נפרדת, ששטחו הכולל פחות מ-250 מטרים רבועים, והפרש הגובה בכל דרכי הגישה אל מפלס הכניסה, ממדרכה או משביל הגובלים במגרש שעליו הוא בנוי, עולה על 120 סנטימטרים; בבניין כאמור, שניתן להתקין בו דרך נגישה שאינה הדרך העיקרית המיועדת לשמש את הציבור יחולו הוראות פרט 8.234(5);</p>		
<p>(2) בניין או חלק מבניין שבו כניסה נפרדת, ששטחו הכולל פחות מ-150 מטרים רבועים, והכניסה אליו היא בקו בניין אפס, ממדרכה או שביל שהשיפוע שלהם לאורך רצועת ההליכה עולה על 5 אחוזים; בבניין כאמור, שניתן להתקין בו דרך נגישה שאינה הדרך העיקרית המיועדת לשמש את הציבור יחולו הוראות פרט 8.234(5);</p>		

(3) תוספת לבניין קיים, אשר אין ולא ניתן להגיע אליו בדרך נגישה ושטחה הכולל של התוספת אינו עולה על שטח הבניין הקיים, וניתן לבניין הקיים פטור על פי הוראות לפי סעיף 19ט לחוק השוויון, ובלבד שמורשה לנגישות מבנים אישר כי לא ניתן לבצע התאמת נגישות סבירה לתוספת כדי שתהיה אליה נגישות מדרך ציבורית;

(4) במה או משטח מוגבה שאינם מיועדים להכיל יותר משישה בני אדם, למעט משטח מוגבה בבית תפילה, חדרי כיתה וחדרי הרצאה.

על אף האמור בסימן ג' לפרק זה, בבניינים אלה יחולו דרישות מופחתות אלה: **8.234 דרישות מופחתות מהתקנת דרך נגישה בבניין ציבורי חדש**

(1) בבניין במגרש ששטחו קטן מ- 1.5 דונם והשיפוע הממוצע שלו עולה על 20 אחוזים, יכול שהדרך הנגישה אל הכניסה הנגישה לא תהיה הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, אלא תוביל מאזור החניה שבתחום המגרש ובלבד שחניה זו פתוחה לכלל הציבור; מורשה לנגישות מבנים ינמק כי לא קיימת אפשרות סבירה לביצוע דרך נגישה בדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור;

(2) בבניין שיש בו דרך נגישה לכל מפלס בנפרד, ואין קשר בין השירותים הניתנים בכל אחד מהמפלסים, אין חובה להתקין דרך נגישה בין המפלסים, למעט אם הותקן דרגנוע בין המפלסים שבבניין;

(3) על אף האמור בפרט 8.51, תוכננו קשרים פיזיים בין בניינים, במקום שבו טופוגרפיה ייחודית, יכול שתהיה דרך נגישה דרך בניין אחר, אף אם אינה הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, בתנאי שהדרך האמורה תהא זמינה בכל עת שנדרש המעבר;

(4) בבניין במגרש ששיפוע הקרקע עולה בו על 10 אחוזים, ובו חצר לשימוש הציבור במפלסים שונים ובה שימושים דומים, תהיה דרך נגישה אל שליש לפחות מהשטח השימושי של החצר;

(5) בבניין כאמור בפרט 8.233(1) ו-(2) אשר ניתן להתקין בו דרך נגישה אל כניסה נגישה, אף אם אינה הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור, יחול הפטור האמור בפרט 8.233 רק על הדרך הנגישה אל הכניסה העיקרית ולא על כל דרך נגישה אחרת בתוך בניין זה ומחוץ לו;

(6) על אף האמור בפרט 8.58, בבניין ציבורי שיש בו דרך נגישה אל מקום עבודה שאינו מקום שניתן בו שירות ציבורי ודרך נגישה אחרת אל שאר חלקי הבניין, ואין קשר תפקודי בין מקום העבודה לשאר חלקי הבניין, יהיה פטור מהתקנת דרך נגישה בין מקום העבודה לבין שאר חלקי הבניין, למעט אם הותקן דרגנוע בין מקום העבודה לשאר חלקי הבניין.

(7) על אף האמור בפרט 8.58 –

- (א) אפשר שרוחב פרוזדור במשרדים, תעשייה קלה, מוסכים, מספרה, מכון יופי, מכבסה, שירות תיקונים, חדרי כושר, וספא יהיה פחות מ-130 סנטימטרים, ובלבד שיתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדן ברוחב פרוזדורים ומעברים הקטן מ-130 סנטימטרים;
- (ב) במקומות כאמור בפסקת משנה (א), ועל אף האמור בת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדן במשטחי תפקוד כללי, לא נדרשת שמירת שטח קיר חופשי ברוחב 30 סנטימטרים לפחות מעבר למזוזת הדלת שבצד המנועול;

(8) בדרך נגישה בין שני מפלסים, אשר הפרש הגובה ביניהם אינו עולה על 20 סנטימטרים, יכול ששיפוע הכבש יהיה עד 10 אחוזים; במקרה כזה לא יידרשו מסעדי יד ולא תידרש הגנת שוליים;

(9) בבניין ציבורי שבו מספר חדרי כיתה או חדרי הרצאה, המשמשים לפעילות זהה במהותה, ומתוכננים בהם משטחים מוגבהים, תהיה דרך נגישה אל מחצית לפחות מהמשטחים האמורים;

(10) על אף האמור בפרט 8.60, עלה הפרש הגובה בין פני מדרכה למפלס הכניסה הנגישה על 250 סנטימטרים, אפשר שדרך נגישה אל כניסה נגישה תהיה באמצעות כבש, ובלבד שמורשה לנגישות מבנים נימק כי בנסיבות הענין לא סביר להתקין מעלית או מעלון.

8.235 על אף האמור בסימן י' בפרק זה, יהיו פטורים ממילוי חלק מתנאיו, למעט פרט 8.149, בניינים אלה:

פטור מהתקנת בית שימוש נגיש

- (1) בניין אשר ניתן לו פטור מהתקנת דרך נגישה כאמור בפרט 8.233;
- (2) משרד שלא ניתן בו שירות ציבורי ושטחו אינו עולה על 200 מטרים רבועים;
- (3) בניין או חלק מבניין המשמש למסחר או למתן שירותים, ששטחו קטן מ-100 מטרים רבועים, גם אם מתוכנן בו בית שימוש, למעט מבנה של תחנת דלק;
- (4) חלק מבניין המשמש לתעשייה כבדה, ותפוסתו עד 10 עובדים;
- (5) משרד, חנות או בית אוכל יהיה פטור מהתקנת בית שימוש נגיש, אם קיים בבניין בית שימוש נגיש במרחק הקבוע בפרט 8.146(ב) מן המשרד, החנות או בית האוכל.

8.236 על אף האמור בפרט 8.60(3), בניין או חלק מבניין המשמש למסחר, משרדים או תעסוקה, ששטחו הכולל אינו עולה על 500 מטרים רבועים, הכולל יותר ממפלס אחד והשירות הניתן בו זהה וניתן על ידי אותו בעל עסק בכל המפלסים, יהיה פטור מהתקנת מעלית, למעט אם הותקן דרגנוע בין המפלסים שבבניין.

פטור מהתקנת מעלית נגישה

- 8.237 **דרישות מופחתות מהתקנת מעלית נגישה**
- על אף האמור בסימן ח' בפרק זה, בבניינים אלה יחולו הדרישות המופחתות הבאות:
- (1) מרכזי תחבורה פטורים מחובת השמירה של 100 מטרים מרחק הליכה אופקי כאמור בפרט 8.122, מכל דלת כניסה בחלק של הבניין, באותו המפלס, אל מעלית לשימוש הציבור;
 - (2) משרד או חנות בני יותר מקומה אחת, אם נמצאת מעלית נגישה וזמינה במרחק מצטבר אופקי שאינו עולה על 60 מטרים מהם ולא מתוכנן בו דרגנוע; הדרך למעלית וחזרה לא תהיה דרך שטחי חניה, שטחי אחסון ושטחים טכניים;
 - (3) במקום ציבורי המשמש לאחסנה, די במעלית נגישה אחת, על אף האמור בפרט 8.123, ובלבד שישנה דרך נגישה רציפה ממעלית כאמור אל כל אחד מחלקי הבניין;
 - (4) בתוספת לבניין קיים אשר מורשה לנגישות מבנים אישר כי מטעמים של תכנון והנדסה לא ניתן להתקין בה מעלית, תותר התקנת מעלון אנכי;
 - (5) על אף האמור בפרט 8.123, בבניין כאמור אשר השטח הכולל של קומת הכניסה בו עולה על 4,000 מטרים רבועים והשטח הכולל של הקומות שמעל לקומת הכניסה אינו עולה על 1,000 מטרים רבועים, תותר הקמת מעלית אחת בלבד לשימוש הציבור.
- 8.238 **דרישות מופחתות להתקנת חניה נגישה**
- מקום החניה לרכב גבוה יכול, שמטעמים של תכנון והנדסה, יהיה מחוץ לחניון תת קרקעי או מחוץ לבניין ובלבד שהמרחק ממקום החניה כאמור לא יעלה על 60 מטרים מהכניסה הנגישה, וזאת אף אם נקבעה בתוכנית הוראה אחרת לעניין מקומות החניה.
- 8.239 **פטור פרטני לפי סעיף 1158(ה) לחוק**
- מי שחייב בהתאמת נגישות רשאי לבקש פטור מביצוע התאמת נגישות מסוימת, אחת או יותר, כמפורט בחלק זה, לפי הוראות סעיף 1158(ה) לחוק ובהתקיים נסיבות אלה:
- (1) התאמת הנגישות אינה ניתנת לביצוע מסיבות הנדסיות;
 - (2) בתוספת לבניין קיים, התאמת הנגישות עלולה לפגוע ביציבות הבניין הקיים או חלק ממנו, או לפגוע בסידורי הבטיחות והמילוט, ובלבד שאין אפשרות לקבוע סידורי בטיחות או מילוט חלופיים;
 - (3) מתן הפטור מתחייב כדי למנוע פגיעה מהותית באופיו המיוחד של המקום עקב ייחודו בשל ערכים היסטוריים, ארכיאולוגיים, אדריכליים או ערכי-טבע;

(4) תוספת לבניין קיים אשר ביצוע התאמת נגישות בה מחייב שינוי יסודי במהותו של הבניין הקיים או בשירות הניתן בו; לעניין זה, "שינוי יסודי" – אחד מאלה:

(א) שינוי המונע את קיומן של הוראות שבחוק או ההוראות המפורטות בתוספת זו, באופן הפוגע פגיעה מהותית בשימוש בבניין;

(ב) שינוי אשר יגרום להורדת רמת השירות הניתן במבנה באופן משמעותי;

(ג) שינוי הפוגע באופן מהותי באופיו המיוחד של המקום או המבנה, לרבות ערכי היסטוריה, שימור, ארכיאולוגיה ואדריכלות ייחודיים;

(6) ביצוע התאמת הנגישות, למעט התאמות נגישות שעלותן אינה גבוהה, יהווה נטל כבד מדי בהתחשב בסוג המקום, בהיקף הפעילות העתידה להינתן במקום, לרבות היקף האוכלוסייה שתידרש למקום, בטיב התאמת הנגישות ובעלות התאמת הנגישות, בקיומם של מקורות מימון חיצוניים וממלכתיים לביצוע התאמת הנגישות, בהיקף מחזור ההכנסות או בשיעור הרווח הצפוי של מי שאחראי לביצוע התאמת הנגישות; בפסקה זו, "התאמת נגישות שעלותה אינה גבוהה" – כל אחת מהתאמות הנגישות האמורות בפרטים 8.62, 8.79, 8.80, 8.81, 8.82, 8.90, 8.100, 8.130, 8.131(ב), 8.149, 8.152, 8.158, 8.220, 8.222, 8.224 ו-8.225.

תחילה ותחולה 2. תחילתן של תקנות אלה ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) והן יחולו על בקשה להיתר שהוגשה לוועדה המקומית, ביום התחילה או לאחריו.

_____ התשס"ט (_____) (2009)

(חמ 3-347)

מאיר שטרית
שר הפנים